

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de lege privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar a fost elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal, sau după caz, sursa proiectului actului normativ Prin prezentul proiect de lege se transpune Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, act obligatoriu pentru Republica Moldova în contextul procesului de armonizare cu acquis-ul Uniunii Europene. În legislația Republicii Moldova, practicile comerciale neloiale dintre furnizorii și cumpărătorii de produse agricole și comerciale sunt reglementate prin prevederile Capitolului V² din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, introdus prin Legea nr. 250/2022. Intrate în vigoare la data de 26.02.2023, normele Capitolului V² „Relațiile contractuale dintre furnizor și cumpărător privind livrarea de produse agricole și alimentare” din Legea nr. 231/2010 transpun parțial Directiva (UE) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 111 din 25 aprilie 2019, Număr CELEX 32019L0633. Proiectul de lege privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar a fost elaborat, pe de o parte, pentru transpunerea completă a Directivei (UE) 2019/633 și elaborarea unui act normativ distinct privind practicile comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, întrucât directiva instituie un cadru juridic specific, este destinată corectării dezechilibrelor structurale de putere de negociere dintre furnizori și cumpărători, care nu pot fi abordate eficient prin instrumentele generale ale dreptului civil sau ale dreptului concurenței, normele specifice în vigoare la moment nefiind suficiente pentru reglarea tuturor situațiilor de practici comerciale neloiale semnalate. Pe de altă parte, proiectul vine drept răspuns la solicitările producătorilor autohtoni de îmbunătățire a cadrului legislativ național în vederea protejării furnizorilor de produse agricole și alimentare, având în vedere practicile abuzive persistente în relația cu cumpărătorii de produse agricole și alimentare. Elaborarea unui act normativ separat și coerent permite asigurarea clarității juridice, previzibilității și aplicabilității efective a normelor privind practicile comerciale neloiale, prin definirea explicită a practicilor interzise, în deplină coerență cu acquis-ul UE. Totodată, o transpunere completă reduce riscul de interpretări divergente, facilitează cooperarea instituțională cu autoritățile europene și consolidează încrederea operatorilor economici în funcționarea echitabilă a pieței agroalimentare, în perspectiva parcursului de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Experiența aplicării Capitolului V2 din Legea nr. 231/2010 a demonstrat persistența unor practici comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, generate de asimetrie de putere de negociere între furnizori (în special fermieri mici, IMM-uri) și cumpărători (intermediari mari, rețele de retail, procesatori cu poziție de piață mai puternică). În aceste condiții, apar situații în care furnizorii acceptă condiții contractuale și practici de piață nefavorabile pentru a-și păstra accesul la piață, chiar dacă acestea afectează viabilitatea economică a exploatațiilor agricole și a întreprinderilor din sectorul alimentar, cum ar fi:

- modificări unilaterale ale condițiilor de livrare,
- aplicarea reducerilor comerciale excesive,
- transferul nejustificat a unor costuri către furnizor,
- întârzieri nejustificate de plată,
- anularea tardivă a comenzilor,
- întârzieri în negocierea și semnarea contractelor pentru anul viitor;
- represalii comerciale, inclusiv delistarea produselor.

La momentul actual, combaterea practicilor comerciale neloiale este abordată prin mai multe acte normative cu obiect și finalitate diferite:

- Codul civil al Republicii Moldova reglementează libertatea contractuală, executarea obligațiilor și răspunderea civilă, însă nu oferă instrumente specifice pentru prevenirea și sancționarea practicilor comerciale neloiale determinate de dezechilibre de putere economică;
- Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, conține reglementări generale privind relațiile comerciale, inclusiv Capitolul V² dedicat practicilor comerciale neloiale, însă acesta nu asigură o transpunere completă și coerentă a Directivei (UE) 2019/633;
- Legea concurenței nr. 183/2012 oferă mecanisme de intervenție doar în situații ce presupun existența unei poziții dominante sau a unor practici anticoncurențiale, care nu acoperă toate practicile neloiale din relațiile B2B agroalimentare;
- legislația în domeniul protecției consumatorilor este orientată exclusiv spre raporturi B2C și nu se aplică relațiilor dintre întreprinderi.

Actele enumerate mai sus acoperă fragmentat problematica practicilor comerciale neloiale specifice lanțului de aprovizionare agricol și alimentar. În lipsa unui act special, fără sancțiuni proporționale, furnizorii pot evita să sesizeze încălcările din cauza dependenței comerciale. Un cadru dedicat permite *dezvoltarea* de reguli procedurale adaptate pentru practicile neloiale dintre întreprinderi din lanțul agroalimentar - sesizări, confidențialitate, competențe de investigație, remedii rapide.

Directiva (UE) 2019/633 a fost creată exact pentru a corecta aceste riscuri sistemice în relațiile B2B din lanțul agroalimentar, iar Republica Moldova urmărește alinierea cadrului național la acest standard, inclusiv în contextul obligației de transpunere a aquis-ului relevant în rezultatul negocierilor de aderare la UE - Capitolul 11 „Agricultură și dezvoltare rurală”.

3. Obiective urmărite și soluții propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Adoptarea proiectului de lege urmărește instituirea unui cadru juridic specializat, coerent și aplicabil pentru prevenirea și combaterea practicilor comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, ca răspuns direct la problemele structurale identificate în relațiile comerciale dintre furnizori și cumpărători.

Totodată, proiectul de lege vine să asigure consolidarea rolului autorității competente, Consiliul Concurenței, la implementarea și aplicarea legii, astfel încât, impactul măsurilor pe care le adoptă să aibă un efect disuasiv, să descurajeze practicile comerciale neloiale, să sporească disciplina contractuală în lanțul agroalimentar și să contribuie la protejarea operatorilor economici din lanțul de furnizare cu produse agricole și alimentare.

Simultan, proiectul de lege asigură alinierea deplină a cadrului normativ național la aquis-ul UE prin transpunerea completă a Directivei (UE) 2019/633 și creează premise de cooperare în acest domeniu dintre autoritățile din Republica Moldova și cele din statele membre UE.

Proiectul preia adaptat categoriile de furnizori și cumpărători vizate, în funcție de praguri economice (cifra de afaceri). Plafoanele de cifra de afaceri prevăzute la articolul 2 din proiectul de lege au drept temei articolul 1 alineatele (2) și (3) din Directiva (UE) 2019/633 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar. Directiva stabilește un mecanism obiectiv de delimitare a domeniului de aplicare, bazat pe diferența de putere economică dintre furnizor și cumpărător, exprimată prin praguri de cifra de afaceri anuală, având drept scop protejarea furnizorilor aflați într-o poziție de negociere mai slabă. În proiect, tranșele superioare de cifra de afaceri au fost subdivizate, în scopul adaptării acestora la structura reală a pieței agroalimentare din Republica Moldova, caracterizată printr-un număr limitat de cumpărători mari și o concentrare semnificativă a puterii de negociere. Această adaptare permite o aplicare mai proporțională și mai eficientă a normelor, fără a restrânge domeniul de aplicare stabilit de Directivă.

Proiectul actului evidențiază practicile comerciale neloiale indicate în Directiva (UE) 2019/633 și suplinește cu alte practici identificate în relațiile dintre furnizorii și cumpărătorii de produse agricole și alimentare din Republica Moldova, după cum urmează:

1. Plăți mai târziu de 30 de zile pentru produse agricole și alimentare perisabile.
2. Plăți mai târziu de 45 de zile pentru alte produse agricole și alimentare.
3. Anulări cu preaviz scurt ale livrărilor de produse agricole și alimentare.
4. Anularea comenzilor pentru produse cu termen de consum mai mic sau egal cu 7 zile.
5. Modificări unilaterale de contract de către cumpărător.
6. Neinformarea furnizorului privind acceptarea sau refuzul ofertei în termenul legal.
7. Clauze de exclusivitate forțată, directe sau indirecte, privind cumpărarea sau vânzarea către terți.
8. Plăți care nu au legătură cu o anumită tranzacție.
9. Risc de pierdere și deteriorare transferat la furnizor.
10. Refuzul unei confirmări scrise a unui contract de furnizare de produse agricole și alimentare sau a unei clauze anume.
11. Returnarea produselor conforme devenite neconforme ulterior (ex. expirare), cu obligația furnizorului de suportare a pierderii.
12. Folosirea abuzivă a secretelor comerciale de către cumpărător.
13. Represalii comerciale împotriva furnizorului, inclusiv refuz de listare sau delistarea produselor acestuia neargumentată.
14. Transferarea costurilor de examinare a plângerilor clienților către furnizor.
15. Solicitarea sau acordarea de reduceri comerciale pentru produse social importante de primă necesitate.

16. Solicitarea de reduceri comerciale ca urmare a vânzării produselor sub prețul de achiziție.
17. Solicitarea sau acordarea de reduceri comerciale în afara unui contract sau a unei oferte scrise.
18. Condiționarea cumpărării prin livrarea în mai multe unități comerciale, fără justificare.
19. Impunerea unui preț de raft.
20. Vânzare produselor agricole și alimentare sub costul acestora.

Aceste practici reflectă situații echivalente celor prevăzute de Directivă sau reprezintă adaptări necesare pentru asigurarea aplicării efective a acesteia în contextul pieței naționale.

Totodată, proiectul de lege evidențiază și alte categorii de practici comerciale neloiale care sunt permise, exclusiv cu condiția existenței unor clauze contractuale clare și fără ambiguități, pentru protejarea libertății contractuale, respectiv:

1. Returnarea produselor nevândute.
2. Plata furnizorului pentru stocare, expunere și listare.
3. Plata furnizorului pentru promoții condiționată.
4. Plata furnizorului pentru marketing.
5. Plata furnizorului pentru publicitate.
6. Plata de către furnizor pentru personalul cumpărătorului și amenajarea spațiilor.

Proiectul de lege are ca obiectiv asigurarea unei acoperiri cât mai complete a practicilor comerciale neloiale specifice sectorului agroalimentar, identificate în practică, precum și instituirea unui regim sancționator proporțional și disuasiv, aplicat de Consiliul Concurenței în urma investigării și constatării încălcărilor, în vederea descurajării comportamentelor neloiale și a consolidării disciplinei comerciale. Totodată, stabilește premisele cooperării internaționale cu autoritățile relevante ale statelor membre UE pentru tratarea practicilor neloiale cu potențială dimensiune transfrontalieră și pentru preluarea bunelor practici. E de menționat că în conformitate cu prevederile proiectului de lege, Consiliul Concurenței este unica autoritate cu competență de monitorizare, control, constatare și sancționare a practicilor neloiale.

Pe termen mediu și lung, în rezultatul adoptării și implementării prevederilor proiectului respectiv de lege, se așteaptă creșterea numărului de plângeri depuse și soluționate pentru practici neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, care să ducă la descurajarea comportamentelor abuzive și a represaliilor comerciale, îmbunătățirea disciplinei de plată, creșterea transparenței contractuale, limitarea practicilor de impunere unilaterală sau netransparentă a reducerilor comerciale, reducerea transferului nejustificat de costuri către furnizori și consolidarea încrederii acestora în mecanismele de control instituțional.

În altă ordine de idei, în contextul alinierii funcționale la standardele Uniunii Europene și al procesului de aderare, proiectul de lege contribuie la asigurarea unui cadru normativ coerent și compatibil, care să permită prevenirea sau remedierea eventualelor obstacole în calea liberei circulații a mărfurilor, astfel încât schimburile comerciale dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană să nu fie afectate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului de lege au fost analizate mai multe opțiuni alternative de reglementare a relațiilor comerciale dintre întreprinderi din sectorul agricol și alimentar. Principala opțiune alternativă a constat în menținerea și ajustarea cadrului normativ existent,

respectiv continuarea aplicării Capitolului V² din Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior, eventual prin modificări și completări punctuale ale acestuia.

Această opțiune nu a fost susținută, întrucât experiența aplicării Capitolului V² a demonstrat caracterul fragmentar și insuficient al reglementărilor existente pentru prevenirea și combaterea eficientă a practicilor comerciale neloiale. Totodată, această abordare nu ar fi asigurat o transpunere completă și coerentă a Directivei (UE) 2019/633, care instituie un cadru juridic distinct, dedicat. În acest context, opțiunea selectată a fost elaborarea unei legi speciale, ca act normativ distinct, care să transpună integral Directiva (UE) 2019/633. Această soluție permite reglementarea unitară și sistematică a practicilor comerciale neloiale, acoperind atât lista minimă de practici prevăzute de Directivă, cât și alte practici identificate în contextul specific al pieței naționale, în limitele permise de dreptul Uniunii Europene.

Adoptarea unei legi distincte contribuie, de asemenea, la consolidarea rolului autorităților competente, prin delimitarea clară a atribuțiilor Consiliului Concurenței în materia constatării și sancționării practicilor comerciale neloiale și prin facilitarea cooperării instituționale și internaționale.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

În ansamblu, impactul asupra sectorului public este unul direct, dar limitat și proporțional, proiectul de lege fiind conceput astfel încât să asigure funcționarea coerentă a cadrului juridic aplicabil practicilor comerciale neloiale, fără a genera presiuni bugetare sau instituționale suplimentare.

Proiectul definește în mod clar domeniul de aplicare al legii, categoriile de operatori economici vizati și tipologia practicilor comerciale neloiale, contribuind la creșterea clarității și previzibilității normelor aplicabile.

Implementarea proiectului de lege se va realiza în cadrul instituțional existent, fără crearea unor autorități publice noi și fără atribuirea de competențe suplimentare ministerelor sau altor autorități ale administrației publice centrale. Aplicarea prevederilor legii se va face în conformitate cu competențele generale stabilite de legislația în vigoare, fără a fi necesară instituirea unor mecanisme administrative sau procedurale noi.

Proiectul nu generează sarcini administrative suplimentare semnificative pentru autoritățile publice și nu presupune modificări structurale sau organizatorice la nivelul instituțiilor statului. Claritatea cadrului normativ va contribui la reducerea riscului de interpretări divergente și la eficientizarea activității autorităților publice competente, în limitele atribuțiilor deja existente.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Implementarea proiectului de lege privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar nu generează cheltuieli bugetare suplimentare și nu necesită alocarea de resurse financiare noi din bugetul de stat. Proiectul nu prevede crearea unor autorități publice noi și nu instituie mecanisme administrative sau procedurale suplimentare care să implice costuri adiționale pentru sectorul public.

Aplicarea prevederilor legii se va realiza în cadrul instituțional și financiar existent, prin utilizarea resurselor deja disponibile, fără investiții în infrastructură, sisteme informaționale sau programe dedicate. Eventualele costuri suplimentare ar fi necesare pe termen lung, în măsura în

care aplicarea efectivă a prevederilor legii va impune ajustări ale capacităților instituționale ale autorității competente, ca urmare a creșterii volumului de activitate.

În aceste condiții, impactul financiar al proiectului de lege este neutru, iar adoptarea acestuia nu afectează echilibrul bugetar.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul de lege va genera un impact diferențiat asupra sectorului privat, ca urmare a introducerii unor reguli mai clare și obligatorii privind conduita contractuală în relațiile comerciale dintre întreprinderi din sectorul agroalimentar, inclusiv în ceea ce privește practicile comerciale neloiale interzise, transparența condițiilor contractuale și regimul sancționator aplicabil.

Pentru furnizori, în special producători agricoli, procesatori, fermieri, microîntreprinderi și întreprinderi mici și mijlocii, impactul proiectului se va reflecta în îmbunătățirea disciplinei de plată, reducerea riscului de anulare tardivă a comenzilor, limitarea presiunilor comerciale generate de dezechilibrele de putere de negociere și prevenirea transferului nejustificat de costuri și riscuri. Aceste efecte vor contribui la creșterea capacității de planificare financiară și la stabilitatea activităților economice desfășurate.

Pentru cumpărători, inclusiv distribuitori și rețele de retail, proiectul implică necesitatea alinierii practicilor contractuale și comerciale la cerințele legii, în special în ceea ce privește utilizarea reducerilor comerciale, condițiile de listare și delistare, stabilirea prețului de raft și modificarea clauzelor contractuale. Aceste obligații nu restrâng libertatea contractuală în relațiile comerciale echilibrate, ci vizează exclusiv prevenirea practicilor neloiale în situațiile caracterizate de asimetrie economică.

Proiectul nu introduce obligații suplimentare de raportare, taxe noi sau costuri de conformare disproporționate pentru operatorii economici. Eventualele ajustări ale practicilor comerciale se realizează în cadrul activităților curente ale întreprinderilor și nu generează sarcini administrative semnificative.

Impactul diferențiat asupra operatorilor economici este corelat cu poziția economică și puterea de negociere a acestora, în conformitate cu plafoanele de cifră de afaceri stabilite la articolul 2 din proiectul de lege, care reflectă criteriul asimetriei economice consacrat de Directiva (UE) 2019/633.

În ansamblu, efectele scontate asupra mediului de afaceri și concurenței sunt pozitive, proiectul contribuind la consolidarea unei culturi a negocierii bazate pe bună-credință, la alinierea practicilor comerciale la standardele Uniunii Europene și la creșterea credibilității furnizorilor din Republica Moldova, cu efecte favorabile asupra investițiilor în producția și procesarea agroalimentară.

4.4. Impactul social

Adoptarea proiectului de lege privind practicile comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar va genera un impact social pozitiv, în special asupra categoriilor vulnerabile din sectorul agroalimentar, precum microîntreprinderile, întreprinderile mici și mijlocii, fermierii individuali și cooperativele agricole.

Prin instituirea unui cadru juridic clar care interzice practicile comerciale neloiale, inclusiv întârzierile nejustificate la plată, modificarea unilaterală a contractelor, anularea comenzilor cu preaviz insuficient sau transferul nejustificat al riscurilor comerciale, proiectul contribuie la creșterea securității economice a furnizorilor și la stabilizarea veniturilor acestora. Aceste efecte

au un impact direct asupra menținerii locurilor de muncă în mediul rural, reducerii riscului de insolvabilitate și asigurării continuității activităților agricole și de procesare.

Totodată, prevederile privind obligativitatea contractelor scrise și transparența relațiilor comerciale contribuie la consolidarea încrederii între actorii lanțului agroalimentar și la diminuarea dezechilibrelor de putere de negociere, favorizând relații comerciale mai echitabile și mai previzibile. Pe termen mediu și lung, aceste efecte susțin stabilitatea socială în comunitățile rurale și creează premise pentru desfășurarea activităților agricole în condiții mai sigure și mai atractive din punct de vedere economic.

Deși proiectul de lege vizează în principal relațiile comerciale dintre furnizori și cumpărători din lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, implementarea acestuia va avea efecte indirecte pozitive asupra consumatorilor finali, prin contribuția la stabilitatea aprovizionării cu produse agroalimentare și la reducerea riscului de perturbări în lanțul de distribuție. Diminuarea presiunilor comerciale excesive asupra producătorilor creează, de asemenea, premise pentru menținerea standardelor de calitate ale produselor agroalimentare, întrucât furnizorii nu vor mai fi constrânși să compenseze pierderile generate de practici neloiale.

În ansamblu, proiectul de lege contribuie la consolidarea coeziunii sociale, la dezvoltarea durabilă a comunităților rurale și la alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene privind protecția furnizorilor din lanțul agroalimentar, având un impact indirect favorabil asupra nivelului de trai și a siguranței economice a populației dependente de agricultură.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de lege nu implică instituirea unor mecanisme noi de colectare sau prelucrare a datelor cu caracter personal și nu prevede utilizarea unor categorii suplimentare de date. Eventuala prelucrare a datelor se realizează exclusiv în cadrul procedurilor existente, cu respectarea legislației aplicabile în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Prevederile acestui proiect de lege se aplică în mod neutru din punct de vedere al genului, fără a introduce diferențieri sau tratamente preferențiale bazate pe sex.

4.5. Impactul asupra mediului

Proiectul de lege nu are un impact direct asupra mediului, întrucât nu reglementează activități de producție agricolă, utilizarea resurselor naturale sau standarde de mediu. În mod indirect, prin contribuția la stabilitatea relațiilor comerciale și la prevenirea anulării tardive a comenzilor și a risipei economice, proiectul poate avea efecte secundare pozitive, inclusiv prin reducerea pierderilor de produse agroalimentare (în special în cazul anulării nejustificate a comenzilor sau al returnării produselor nevândute) și prin încurajarea unei planificări mai eficiente a producției, creând premise pentru planificarea pe termen mediu și lung a activităților agricole, inclusiv pentru adoptarea unor practici mai durabile. Astfel, proiectul susține tranziția către un lanț agroalimentar mai responsabil din punct de vedere al utilizării resurselor.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Prevederile proiectului susțin o concurență loială și funcțională, prin limitarea abuzurilor de putere de negociere și prevenirea distorsionării relațiilor comerciale. Aplicarea uniformă a regulilor contribuie la crearea unor condiții de concurență echitabilă, fără a favoriza anumiți operatori sau categorii de întreprinderi.

Nu în ultimul rând, adoptarea proiectului are un impact major pozitiv asupra procesului de integrare europeană, prin transpunerea Directivei (UE) 2019/633 și alinierea Republicii Moldova la standardele Uniunii Europene privind funcționarea lanțului agroalimentar.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul de lege privind combaterea practicilor comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar este compatibil cu Directiva (UE) 2019/633 a Parlamentului European și a Consiliului din 17 aprilie 2019 privind practicile comerciale neloiale dintre întreprinderi în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar, asigurând transpunerea completă a cerințelor minime prevăzute de aceasta, ca act legislativ distinct, dedicat, așa cum au abordat majoritatea statelor membre UE alinierea, prin preluarea structurii, logicii și mecanismelor esențiale de reglementare. Totodată, proiectul este suplimentat cu prevederi adaptate specificului pieței interne.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Transpunerea Directivei (UE) 2019/633 presupune preluarea normelor compatibile și aplicabile prevăzute de acest act juridic, a drepturilor și obligațiilor subiecților vizati și a mecanismelor de protecție indicate în act, fapt asigurat de proiectul de lege respectiv, prin instituirea listei practicilor comerciale neloiale interzise și a celor permise condiționat, reglementarea drepturilor și obligațiilor subiecților în formă scrisă, stabilirea măsurilor preventive și sancțiunilor pentru încălcarea legii etc. Aceste măsuri reprezintă transpunerea directă a normelor Directivei.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Adoptarea proiectului de lege privind practicile comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agricol și alimentar, drept act primar, va continua cu elaborarea/ modificarea actelor normative subsecvente pentru a evita suprapuneri, contradicții sau lacune în legislație. În acest sens, a fost instituită competența de a elabora acte normative și administrative de punere în aplicare a legii, precum și reglementări privind procedura de examinare a plângerilor, desemnarea autorităților competente de implementare și aplicare a legii și stabilirea atribuțiilor acestora, au fost instituite dispoziții tranzitorii etc. – măsuri pentru asigurarea aplicabilității cadrului juridic în proiect.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În temeiul art. 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea elaborării proiectului a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare la compartimentul „Transparență decizională” și platforma particip.gov.md (<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-de-initiere-pentru-elaborarea-proiectului-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-2312010-privin/14544>). În conformitate cu art.32 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul actului normativ, însoțit de nota de fundamentare și de alte acte se va transmite spre avizare autorităților publice centrale responsabile de aplicarea prevederilor conținute în proiect și instituțiilor interesate, iar odată cu demararea procesului de avizare va fi plasat pentru consultări publice întru asigurarea respectării prevederilor art. 10-11 din Legea nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional. În prealabil, proiectul a fost consultat pe platforma Camerei de Comerț și Industrie.

7. Concluziile expertizelor

În conformitate cu prevederile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege urmează a fi prezentat Centrului de Armonizare a Legislației, Centrului

Național Anticorupție și Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei de compatibilitate cu legislația UE, expertizei anticorupție și expertizei juridice.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Odată cu intrarea în vigoare a legii, prevederile corespunzătoare privind practicile comerciale neloiale din Capitolul V² al Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior urmează a fi abrogate sau ajustate, pentru a evita suprapunerile și neconcordanțele normative. Normele proiectului se aplică complementar dispozițiilor Codului civil și ale Legii concurenței nr. 183/2012, fără a aduce atingere domeniilor reglementate de acestea, în măsura în care practicile vizate nu constituie încălcări ale legislației concurențiale sau ale altor acte normative speciale. Adoptarea acestui proiect de lege are ca efect delimitarea clară a domeniului practicilor comerciale neloiale specifice lanțului de aprovizionare agricol și alimentar față de reglementările generale aplicabile comerțului interior, dreptului civil și dreptului concurenței. De asemenea, se vor efectua intervenții de ajustare la art. 273 pct. 5⁵) din Codul contravențional, precum și în Legea nr. 183/2012.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea prevederilor proiectului de lege privind practicile comerciale neloiale în cadrul lanțului de aprovizionare agricol și alimentar se va realiza în cadrul normativ și instituțional existent, fără a fi necesară crearea unor structuri administrative noi sau atribuirea unor competențe suplimentare autorităților publice centrale. Aplicarea legii va avea loc în conformitate cu mecanismele generale prevăzute de legislația în vigoare, în special de cadrul normativ care reglementează activitatea Consiliului Concurenței.

La nivel instituțional, implementarea legii presupune adaptarea procedurilor interne ale Consiliului Concurenței, inclusiv consolidarea capacităților personalului responsabil de aplicarea prevederilor proiectului de lege, dacă este necesar.

Pentru facilitarea conformării voluntare și asigurarea unei aplicări uniforme, este nevoie de elaborarea și publicarea unor ghiduri de aplicare destinate furnizorilor și cumpărătorilor din lanțul agroalimentar, cu explicații privind practicile comerciale neloiale în lanțul de aprovizionare agroalimentar, exemple de astfel de practici, modele de contracte de furnizare a produselor agricole și alimentare, dacă e cazul.

Aplicarea efectivă a legii presupune, de asemenea, asigurarea coerenței cu obligațiile de cooperare și raportare asumate în cadrul procesului de aliniere la legislația Uniunii Europene, precum și monitorizarea generală a impactului normelor adoptate asupra funcționării lanțului de aprovizionare agricol și alimentar. Eventualele ajustări ulterioare ale cadrului de implementare vor putea fi evaluate în funcție de experiența aplicării practice a legii.

Ministru

Ludmila CATLABUGA